

Rağmen

RAĞMEN-5

Rakı

Genel Yayın Yönetmeni: Sinem Sal

Kapak İllüstrasyon: Ece Zeber

1. Baskı: Mayıs 2022

Yayıncı Sertifika No: 13226

ISBN: 978-625-8360-02-8

© KARAKARGA YAYINLARI 385

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumalioğlu, Mustafa Kutlukhan Perker

KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Kapak Uygulama: Sedat Gösterikli

Sayfa Düzeni: Melike Doğan

Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak-Mesud Topal-Meltem Kökboyun

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel: (0 212) 252 22 42

Fax: (0 212) 252 22 43

karakarga.com

info@karakarga.com

karakargayayinlari

karakargayayinlari

karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,

Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel: 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No: 48625

Bu kitabın telif geliri Derin Yoksulluk Ağı'na bağışlanacaktır.

Destek Dükkanı

İçindekiler

<i>Rakıdandır</i> - Kalben.....	9
<i>Soğuk Oda</i> - Figen Şakacı	13
<i>Çocukluğumdan Kalma</i> - Neslihan Önderoğlu.....	18
<i>Aysel</i> - Cemran Öder	23
<i>Sürgün Meyhane</i> - Ayşen Şahin.....	29
<i>Gülbahar</i> - Betül Dünder.....	35
<i>Bozuk Para</i> - Ayşe Özlem İnci	40
<i>Yanılğı</i> - Defne Suman	43
<i>Eski Sofralar, Uzun Seyahatler</i> -Ceyda Aşar	49
<i>Rakı Masası Etrafında Bir Muamma</i> - Senem Timuroğlu.....	57
<i>Güneşin Mavi Kapıları</i> - Aslı Ilgın Kopuz	63
<i>Tek mi Double mi?</i>	69

<i>Osman</i> - Ayşe Dünder	72
<i>Anlaşılmaz Gibi</i> - Merve Çalkan	79
<i>Vuslat</i> - Ayça Güçlüten	83
<i>Mektup</i> - Sinem Sal	89
<i>Hatalarımdan En Parlağı</i> - Ezgi Örnek	96
<i>Döner Etek</i> - Pınar Eğilmez	102
<i>İki Tekin Sesi Var</i> - Şeyda Üzer	107
<i>Atlı Kılıçlı Dizin Jenerik Müziği Eşliğinde</i> - Merve Gönem	114
<i>Pavyon Dublesi ve Çocuk Sesleri</i> - Ülkünur Arslan	118
<i>Virane Palas</i> - Vardal Caniş	120
<i>Yıldızlar Kaymıyormuş</i> - Ezgi Altın	123
<i>Kıymet</i> - Seran Demiral	130
<i>Biraz Daha Alabilir miyim?</i> - Yüsa Geyik - Gülinler	136
<i>İnkâr</i> - Melis Acar	138
<i>Küçük Oda</i> - Hande Çevik	142

Rakıdandır

Kalben

İllüstrasyon: Ceren Aygüt

İki yıl iki gündür içmemiştim. Sonra, babam öldü. Babam çok içerdi. Her zaman içerdi hatta. Mutluyken de mutsuzken de içerdi. Mesela bir şiir yarışmasında birinci olsam da içerdi matematikten beş alsam da... Veli toplantısına sarhoş giderdi. Düğünlerden sonra annemle beni herhangi bir sokakta bırakıp daha çok içmeye giderdi. Biz yalnız dönerdik eve. Karanlıktan korkardık. Kasabaydı orası, geceleri köpekler ulurdu. Sokak köpeklerinden öyle gecelerde korkar oldum. Düğünleri de pek sevmem. Zaten düğün günümde darbe oldu, varın siz anlayın.

Babamın öleceğini biliyordum çünkü annem öleli on altı sene oluyordu. Elbette babam da bir gün ölecekti ancak o gün öleceğini bilmiyordum. Hayatımın en kıymet verdiğim dönüm noktalarından birine bir hafta

kalmıştı. Babamı geçen yılın Eylül'ünden beri görmemişim. Bir seneyi aşmıştı yani. Bana son söylediği sözler "Artık fazla uzattın," olmuştu. Sesi kırılgan ve dargındı. Ondan öfkeliydi. O sırada hastanedeydi. Hastalığının onu başkalaştırdığı evreye tamamen ya-bancılarmış, asla müdahil olmamıştım. Telefonda güldürüyordum onu. "Sıkılırsan beni ara," diyordum.

"Güzel karına sakın çatayım deme, bana çat."

Karısı ona çok aşıkı. Genç kızlığından beri... Bu hikâyeyi de başka zaman anlatırım. Evlendiklerinde ellili yaşlarını geçmişti güzeller güzeli ve babamın üçüncü ve son eşi olmaya evet demişti. Bu kadını da gömersen seni ben gömerim, diye şaka yapmıştım babama. O kadın ağıtlar yakarken ben gömdüm babamı.

Gülüyordu. Babamı güldürmek tuhaftı çünkü babam aynı zamanda çocukluğumu, gençliğimi kabalıkları, şiddet eylemleri, sarhoşlukları, naraları ve tekmeleriyle mahvetmişti. Ödevlerime yardım eden, tavra öğreten, bisikletimle peşinde dolaştığım uzun, esmer ve yakışıklı adam aynı zamanda beni gazeteden on beş kupona aldığı Rambo bıçağıyla kovalardı. Beni eski kaynanası zanneder ve üstüme yürürdü beylik tabancasıyla. Delilikti bu düpedüz ve ben, bu deliliğin içinde çok yalnız hissederek büyümüştüm.

Annemin başına gelenleri ise hiç bilmediğimi geçenlerde kabul ettim.

Seneler seneler sonra yalnız olmadığımı da kabul ettim. Kendi canavarımla baş etmek için bir yol ararken babam gibi bir sürü babanın, annenin, abinin, eşin, evladın olduğunu öğrendim. Ayıp değildi, günah değildi. Bir hastalıktı, alerjiydi, genetik eğilimdi, psikolojik rahatsızlıktı, zihinsel düzensizlikti, ruhsal kaostu, manevi boşluktu. Ne bileyim, her biri ve hiç biriydi. Aynı anda bir sürü şeydi. Bağlımlılıktı, zaafı, trajediydi. Neyse neydi. Olan biten her şey gerçektir ve şimdi babamdan kalan yüklerimle baş etmek bizzat benim görevimdi.

İnsan ailesini seçemiyor. Doğru. Ailemi seçebilecek olsam bu aileyi seçer miydim? Bazı arkadaşlarım “İyi ki” diyorlar hallerine bakıp. Acılarını, dertlerini, yaralarını gönüllerine *iyi ki* dövmesi yaptırmış gibi kabul ediyorlar. Ben hâlâ kabul edemiyorum bazen. Başka türlü olabilirdi diye düşünüp göğe bakıyorum. Yaşanmamış çocukluğun pişmanlığını taşıyorum diye hayıflanıyorum. İhtimalleri tahayyül edip iç geçiriyorum. Oğlak burcuyum diyedir belki. Yükselenim Kova, ay burcum Koç diyedir. Keşke sadece böyle açıklanabilseydi.

Babamın cenazesinde abim onu hastanede kucakladığında tüy kadar kalmışken nasıl bu kadar ağırlaştığını düşünerek onu topra-

ğa indiriyorum. Hatırlıyorum, ölümler ağırdır. Ölüm, yaşamdan ağırdır. Biz yaşayanlar bunu unutuyoruz. Ondan ağır geliyor yaşamak bazen. Oysa yaşamak kadar hafif eylem mi var? Bir bakmışsın, uyanmışsın. Gerisi teferruat.

Delilikti bu düpedüz ve ben, bu deliliğin içinde çok yalnız hissederek büyümüştüm.

Babam annesinin yanına gömülüyor. Annemle gömülmedikleri için içimden gülüyorum ama tuhaf tabii gülmek. Çok tuhaf. Çok sevdiğiniz birinin ölümüne üzülemezsiniz doya doya... Annenize bir borcu ödemek zorunda olduğunuz için...

Soracaksınız, rakı bunun neresinde? Babamı toprağa bıraktıktan sonra mezarlıktan kaçıyoruz. Hedefimiz babamın dağlarında, Kaz Dağları'nda toprak bakmak. Nasıl olur da babanı gömdüğün gün arsa almayı düşünürsün, diye bana kızıyor olabilirsiniz ancak babamın ölümüyle içimde tetiklenen mülksüzlüğü anlamazsınız beklemiyorum zaten.

Babamdan bana bir şey kalsın istiyorum. Bu sebeple babamın dağlarına bakıyorum işte. Arabamız bozuluyor. Abimler bizi kurtarıyor. Onları da peşimden sürüklüyorum. Abim de fena durumda, ikiletmiyor. Saçma-

lığımın içine giriveriyor tatlı eşiyle ve Anka-
ra'dan destek olmak için gelen dostlarıyla.
Onları meydanda bırakıp eşini mutlu etmek
için aldığı yeri eşini mutlu etmek için satmak
durumunda olan arsa sahibiyle tepelere çı-
kıyoruz. Sevgilimin fikrini almadan toprağı
satın almaya karar veriyor ve toprak sahibini
kandırıyorum. Kandırdığımın farkında değı-
lim o sırada. Çok eminim on sekiz dönümlük
delice eğimli arazinin benim olmasını istedi-
ğimden. O kadar param da yok. Olsun. Bir
yol bulunur mutlaka. Kendimi kandırmanın
bir yolu gibi.

**Çok
sevdiğiniz
birinin
ölümüne
üzülememek
doya doya...
Annenize
bir borcu
ödemek
zorunda
olduğunuz
için...**

Sonra köy meydanına bırakıyor bizi arsa
sahibi. Abimler arabaların kaputlarına içki-
leri, cipsleri, peynirleri dizmişler. Bora'nın
rakısı diyor, abimin eski ortağı. Bir CD ile be-

yaz peynir kesip ağzına atıyor sonra. Bora'nın
rakısından içmeye karar veriyorum.

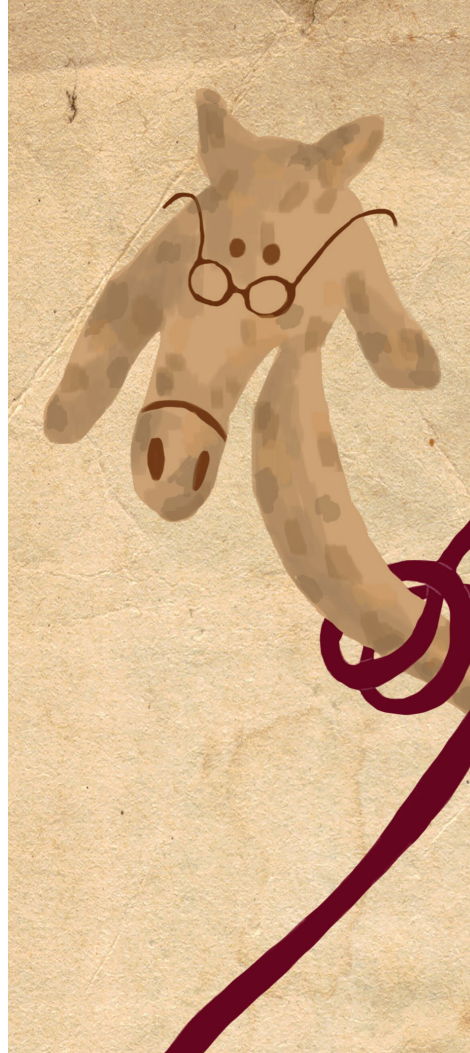
İki yıl iki gün.

İki yıl iki gün.

İki yıl iki gün.

Bir sürü içiyorum, bana mısın demiyor.
Bir sürü içiyorum. Babam gibi içiyorum. Ba-
bam kadar. Babamdan da çok. Babamı özler
gibi içiyorum. Babamla sarılır gibi ve ona
şöyle der gibi:

Seni seviyorum be baba. Hoşça kal. **R**

Soğuk Oda

Figen Şakacı

İllüstrasyon: Zeynep Özatalay

Size bu satırları meyhane masasından yazıyorum demeyi çok isterdim; ya da bir bar taburesine henüz babamın öldüğü yaşa ermeden tünemiş olmanın cevvaliğiyle... Hadi bunları da geçtim kafam kadar tabaklara cücük kadar yemeklerin konduğu, çıkar-ken donunuza dadanan hesapların ödendiği bir kafede iki tek atarken de yazabilirdim; bana yakışmazdı ama yine de kalkışabilirdim, yapmadım, yapmayacağım, dosdoğru anlatacağım her şeyi, içtikçe açılacağım, açıldıkça yazacağım. Gerisini siz düşünün, zira siz bu satırları okurken ben çoktan sızmış olacağım.

Göt kadar bir odadayım. Niye odanın ebadını tarif etmek için bir organımı örnek verdim bilmiyorum; sanki göt dediğinin belli bir standardı varmış gibi, dil alışkanlığı diyelim, üstünde durmamız gereken mesele

bu değil. Ha bir meselemiz mi var; ona da birazdan geleceğim. Şu anda sadece burada, bu dört duvar arasında gözlerimi kapattığım anda gördüğüm mekanları ve sesleri anlatmak istiyorum size: Uzun bir masanın kapıya yakın tarafındayım. Hemen ucunda değil, yanımda iki kişi daha var, henüz tanışmadık; ortak arkadaşlarımızın didisi kontenjanından katılmışlar aramıza, olsun. Birazdan onlarla da sohbete durabilirim; şu duvarlar üzerine yürümeye başlayınca hep yaptığım gibi.

Mutfaktan harıl harıl servis tabaklarının çıktığı tarafta, benim kadim dostlarımdan ikisi oturuyor; suratlarındaki ekşilik yerlerini beğenmemekten değil, onlar sittin senedir yerini yadırgar; tesellisi ve telafisi olmadığını anladığımdan beri hiii üstlerine gitmem, kadehlerine her birinin ölçüsünü şaşırmadan rakılarını kor, dikkatlerini çekecek bir mevzu

açarım, bir iki ateşleyici cümleyi aralarında didişsinler diye ortaya bırakır, sıvışırım.

Benim de huyum bu; müzmin sıkılğam ben. Yediğimden içtiğimden, ortamdan dostlardan, yardan yarenden memnun kalmamla onlardan anında sıkılmam arasında olay mahalline göre takriben 40-45 dakikalık bir süre var. Bunun içine daha masadaki, ayaktaki, yataktaki, sokaktaki münasebetleri katmıyorum. Kılıksız süre bu. Geri kalan zamanlar da sıkıldığımı belli etmemek, boğulmama ramak kalana kadar muhabbetin içindeymişim gibi gayret göstermek, rakının dibine vurduğum için gecenin ilk yirmi dakikadan sonrasını çöppeleziye göndermekle geçiyor. Bu hastalıklı halim belli olmasın diye takındığım neşeli halin, abartılı kahkahaların, ikili sohbetlerin ortasına olur olmaz anlarda dalıp görüş bildirme yarışının bir ucundan tutamadığım, güncel siyaset, en yakınımdaykilerden uzak tanışlara kadar bir iki özel hayat bilgisini masanın ortasına şaaak diye koymadığımdan, nicedir kimsede benimle görüşmeleri için bir heves bir heyecan yaratmıyorum. Yoksa bu kırık dökük satırları size bu odadan yazmazdım değil mi?

Eskiden gözü kapalı bulduğum meyhanelerin yerinde yeller esmeden çok önce çözdüm ben palamarı, şimdi karşıma bir kedi aldım bir de köpek. Ayağımın ucunda kedi, odanın kapısının önünde köpek. İkisi de gözümün içine bakıyor; ne diyeceğimi, ne yapacağımı sebatla merak eden bu iki canlıdan başka kimsem yok. Huzur azda, bir göz odada, gözlerini benden ayırmayan, nefesleriyle ruhuma can üfleyen şu güzelim yaratıklardaymış meğer. Geceye sis gibi bir sessizlik çöktüğünde bunların yalanmalarından ilhamla buldum adlarını. Çok yaratıcı değil ama kendileri hemen benimsediler, dolayısıyla size yorum hanesi kapalı. Geçen gün yatağın ucundaki masaya

bir çilingir sofrası kurdum. Benim Şapır'la Şupur hemen atladılar; var mı bize bir şey gibilerinden. Malum bu yaratıkların dilleri de pabuç kadar; ağzıma ne zaman bir lokma götürsem sanırsın öğünlerini çaldım; açlıktan geberdiler; rakıyı fondiplerken son peynirimi çalan şerefsize Şapır, gözümünden sakındığım, özenle tuza yatırdığım lakerdamı tek seferde lüpteten şu kara yağza da Şupur deyiverdim. İkisini de o kafayla sokağa atacağıma, yatağıma aldığıma göre rakı bünyemde gençken durduğu gibi durmuyor belli ki. İnsansızlık sakinleştirmiş beni, bu oda hareketsizleştirmiş, şikâyetim yok hâyattan yana; dünya kulağımın arkasında bir uğultu, şu yatak kendinden emin bir kuytu. İyi böyle.

***Yediğimden
içtiğimden,
ortamdan
dostlardan,
yardan
yarenden
memnun
kalmamla
onlardan anında
sıkılmam
arasında olay
mahalline göre
takriben 40-45
dakikalık bir
süre var.***

Ha bir de her ay gelen İsmail var; tüp-çü gibi, sucu gibi düşünün. Evlere etil alkol dağıtıyor; ne var, yıllarca korsan cd'leri kiralalarını ödedikleri dükkanlarda, pasajlarda satmadılar mı, bu ülkede yasakları bizzat onu ihlal edenler koymaz, sonra da alelacele bozmaz mı; o hesap işte. İsmail'in getirdiği bir litre etil alkole (96 dereceden aşağı olmayacak) 3.2 mililitre anason yağı (Anason kristali de deniyor) 3.2 mililitre yaş üzüm esansı (yağı) 1 litreye 3 damla, 1.25 litre su ilave edip beş dakika sonra içime hazır hale getiriyorum.

Rakının demlenmesiyle benim efkarlanmam arasındaki mesafeyi Şapır'la Şupur'u bahçeye salarak ve sonra da küfür kafir içeri tıkmaya çalışarak kapatıyorum. Oldu mu sana akşamın yedisi. Çevre evlerde eşler işten döndü, sofralar kuruldu, çocuklar cıvıladı, mangalda köfteler cızladı. Benim için iftar vaktine eş bi 'seyir hâli. Perdeleri çekmeye bir saat, yatağa devrilmeye daha nerden baksan beş saat var. Bi' tek, bi' tek daha derken şu odanın soğuşundan kucağıma kıvrılarak en azından dizlerimi ve belimi koruyan Şapır'a minnetle, evdeki sessizliğe şüphe düşürecek tıkırtılara karşı duran Şupur'a güvenle kaldırıyorum kadehimi. Rakıdan aldığım her yudumda onlar da sanki yüzlerini benim gibi azıcık ekşitiyormuş gibi gelir, o zaman bir mutlu olurum ki sormayın. Odam kalabalıklaşır, soğuk kırılır, dışardaki sesler dışarda kalır, dilim çözülür. Haram diyene, yasaklayana, yancı olup araklayana kediye köpeğe anlatır gibi anlatırım:

Arapçada araki denmiş adına. "Terleten" demekmiş, rakı içen terler sözü boşuna değil hani. Nüfus kağıdına dikkatle bakınca göbek adı o kadar çok ki, iraki, razakı, düziko, sake, çipuro, uzo... Kim hangi dilden anlıyorsa onun diline bürünmüş, kim hangi tattan memnunsu onun lezzetini almış, ama nereye giderse gitsin hep tek bir şey istemiş:

Muhabbet. Tarih boyunca yalnızları sever olmuş rakı ama yalnızlıkları sevmemiş hiç. (Ha burada durup bir fırt alıp, uzaklara bakacak, yalnızlık üzerine kahırlar saçacak ağlaklardan, hele hele bu odayı, bir tercihlili yol olarak yalnızlığı rakıma meze edecek değilim.)

**Çevre evlerde
eşler işten
döndü, sofralar
kuruldu, çocuklar
cıvıladı,
mangalda
köfteler cızladı.
Benim için
iftar vaktine eş
bi' seyir hâli.
Perdeleri çekmeye
bir saat, yatağa
devrilmeye daha
nerden baksan
beş saat var.**

Yalanı sevmediği gibi yasakları da iplememiş hiç; müptela dediğin yılar, pısar mı? Osmanlı kükremiş "Her kim içerse ölüm fermanı yazıla" diye, o da sokaklara vurmuş kendini. Koyun bağırışını temizleyip ucuna da bir musluk bağlayan, koymuş içine rakıyı dolamış beline, padişahın gizli düşmüş yollara... Al sana ayaklı meyhane! Yolda gördüm mü bir tek atar giderim diyenlerin en sesinde şeriatın keskin kılıcı parlarsa da tebaa içinde en ağır bedeli ödeyenler Müslümanlar olmuş yine de.

Yasaklar biraz olsun nefes aldırma-ya başlayıp, ipler gevseyince Galata-Pera, Kumkapı- Samatya, Fener- Balat hattında Rum, Ermeni ve Yahudiler parmakla gösterilecek meyhaneler açmaya başlamış. Gerçi bunda şaşılacak bir şey yok; çünkü sayısız çeşitte rakıyı ilk üretenler Hristiyanlarla Museviler. Adları da pek yakışıklı pek güzel: Keyif, Dem, Alem, Ruh, Deniz Kızı, Jale, Lambiko, Dimitrakopulo, Bilecik... Şimdilerde marketlere bakınca insanın aklında tutamayacağı kadar fazla sayıda olduğunu görüyor, fiyatlara bakınca da koşarak uzaklaşıyoruz. Fakat en güzeli bir dönem “âlâ” ve “aliyül âlâ” gibi tanımlarla sınıflandırılmış olanı. Hususi Rakı, Hususi Fevkalade Rakı, Aliyülâla Rakı, Alâ İstanbul Rakısı, Alâ Boğaziçi Rakısı bunlardan birkaçı. Bir de distile ayrıntısı var ya orası tamamen er-

babının mahareti. Herkesin damak zevkine göre değişir ama o zamanlar rakının sırrını kimileri içine katılan suda arar kimileri da-mıttıkları bakır imbikte, kimileri bolca dinlendirmekte... Şişenin olmadık yerlerine bakıp bilinmedik numaralar bulan da çıkar sıkça... Her ne ise bu sır; 1944’ten beri Tekel’in tekelindeyken artık özel şirketlerde ve firmaların kendi Ar-ge’lerine emanet.

Yerli içki diye de boşuna denmemiş hani; özbeöz bu memleketin içkisi olmuş tarih boyunca. Girmedik kadeh, donatmadık sofraya bırakmamış. Anason daha ortalıkta yokken bazıları rakıyı “boğarmış” kaplarda. Artık elde, evde ne varsa hurma, incir, dut ve erikten mis gibi rakı yapmışlar. Hele biraz aşağılara, güneye in; turşu kurmak gibi rakı boğmak da adettir oralarda...

Rakı masasına “çilingir sofrası” sözünü de boşuna yakıştırmamışlar hani. Rakı önce sohbeti, sonra da kalpleri açar diyenleri haksız çıkaranlar nadirdir. Bektaşî rakının, kalbin mührünü çözdüğünü söylerken, “içelim, açılalım” derken bir bildiği vardır yani. Rakı kalbi açar, dili söyler; şarkı, türkü de cabasıdır... Cabanın meyhaneden çıkma bir kelime olduğunu da eklemeyim. Madem gece gece bu kadar malumat verdim bu da son olsun. 35’lik rakıdan 16’lık iki küçük rakı çıkar ama geriye de 3 cl rakı artar. İşte bu geriye kalan “tezgâhçının payıdır”. Ancak giderayak müdavime “bu da cabası” diye sunulan rakı meyhanenin içki stoklarından karşılanır.

Şapır’la Şupur’u uyutacak, rakısız yapamayanları avutacak kadar konuştuysam artık çekilebilirim huzurunuzdan. Odağın soğuğuyla rakının buzu birbirine karışınca bende de takat kesildi zati. En iyisi mi gözlerimi kapatıp yine o meyhanede bıraktığım muhabbete geri döneyim ben. Dilimde hep aynı dizayle: “Bir uzun bardağlarımız vardı herkes birbirinden artardı.” **R**